

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

igitur alicui crucem imponit, tempus suum habet, quousque durare, habet mensuram suam, qualis esse, habet pondus suum, quàm grave esse debeat: id omne impleri oportet dum constitutum suum terminum attingat. Hinc Christus ad Ananiam de Saulo: Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati, Act. 9. v. 16. Ita patienter nos expectemus, quod Deus immittere nobis decrevit, non dubitantes, quin ut fidelis ille est, non passurus sit nos tentari supra id quod possumus, 1. Cor. 10. v. 13. Thren. 3. v. 31.

III. *Naturalem ignorantiam*, quæ nobis omnibus connata est, ut non percipiamus ea, quæ sunt Spiritus Dei, stulticia siquidem est nobis & non intelligimus, 1. Cor. 2. v. 14. Hic audimus, Mariam dum Filiolum suum in Templo in medio Doctorum reperit, eumque objurgat, quod se insciis remanserit, hocq; ipso in hanc animi sollicitudinem conjecerit, ut usque in diem tertium eum quærere coacta fuerit, hoc responsum ferre: Quid est, quod quærebatis me? Nesciebatis, quia in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse? Hoc sublimius erat quàm ut capere potuerit. Interim omnia hæc verba conservabat in corde suo.

Discimus hic, quomodo mysteria divina, quorum in Scripturis plurima occurrunt, tractanda sint. Nempe quod ratione nostrâ assequi non possumus, non despicere, sed fide apprehendere debemus. Beati enim, qui non vident, & credunt, Joh. 20. v. 29.

Audi B. Lutherum de Mysterio S. Cæ-

næ dicentem: Mein lieber Herr Christe / es hat sich ein Streit erhoben / über deinen Stiftungs-Worten / und wollen etliche / sie sollen anders verstanden werden / als sie lauten. Aber / weil sie mich nichts gewisses lehren / sondern nur verwirren / und ihren Text in keinen Weg behaupten können / so bin ich blieben bey deinen Worten / wie sie lauten / ist etwas finster darinnen / so hast du es so finster haben wollen. Denn du hast keine andere Erklärung drüber gegeben / noch zu geben befohlen / so findet man auch in keiner Schrift noch Sprache / daß / Ist / sol bedeut / und mein Leib / Leibes Zeichen heißen: wäre nun eine Finsterniß drinnen / so wirstu mirs zu gute halten / ob ichs nicht treffe / wie du deinen lieben Aposteln zu gute hieltest / da sie dich in vielen Stücken nicht verstunden. Hactenus Lutherus.

Hæc ita optima ratio est, si literæ inhæreamus, & rationem nostram captivemus in obsequium Christi, credentes contra spem in spem, plenissimè scientes, quia quæcunque promisit Deus, potens quoque sit facere, Rom. 4.0.21.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fuit

I. *Ex Jesuli amissi reptione*. Joseph & Maria triduum discurrere & Filiolum suum quærere cogebantur: tandem inveniebant illum, proptereaque magno gaudio superfundebantur.

Ita

Ita Dominus non in æternum dabit afflictionem justo, Psal. 55. v. 23. Sed licet tempore calamitatis abscondat se, tamen vultum suum amabilem rursus ostendere vult, hinc ipse ait: Ad punctum in modico dereliqui te & c. Esa. 54. v. 8. 9.

Equidem tempus quandoque longiusculum videtur, ut cum Davide queramur: Nunquid in æternum projiciet Deus? Psal. 77. v. 8. 9.

Mulier illa habuit spiritum infirmitatis decem & octo annis, ut esset incurvata, nec omnino posset rursus respicere, Luc. 13. v. 12.

Vir ille ad lacum Bethesda triginta & octo annos habuit in infirmitate sua, Joh. 5. v. 5.

Claudus ille ad portam Templi quadraginta annos claudicare coactus est, Act. 3. v. 2. Ita adhuc hodie multi clamant in doloribus suis: Usque quò Domine clamabimus, & non exaudies? Habac. 1. v. 2. *Lang/lang/Das macht dem Herken bang.*

Verùm si tribulationem penitus inspicimus, nihil aliud illa est, quàm nubecula citò transitura, teste Athanasio: Veluti enim Sol obnubilato cœlo, sub nubibus abscondit se; Ita Sol justitiæ rebus adversis stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos, Cant. 2. v. 9. Quando omnia desperata esse censemus, prodit ipse, & exhilarat nos, pro diebus, quibus nos afflixit, Psal. 90. v. 16. Tob. 3. v. 22. seq.

II. *Ex operis peracti devotione.* Invenit enim Maria Jesulum in medio Doctorum, audientem & interrogantem eos.

Ita puer hic duodecennis jucundum

spectaculum præbuit, dum inter Rabbinos senectute & canitie venerabiles sedit, & ex sacris literis cum iisdem contulit.

Procul dubio vaticinium Iacobi de Schilo, è Tribu Iudâ oriundo explicuit, Gen. 49. v. 10. Idem, quæ ratio sit hebdomadam septuaginta Danielis, c. 9. v. 24. nec non, quid de Messia statuendum, quo tempore adventurus, & annon jam tum in limine sit. Hæc & ejus generis alia ad eò ingeniosè ventilavit, ut nemo non super prudentiâ & responsis ejus obstupuerit.

Nos certissimè persuadeamus nobis, id non modò tum temporis esse factum, sed Christum adhuc hodie locum suum habere in medio Doctorum. Ipse enim est, qui Jerusalem Evangelistas dat, Esa. 41. v. 27. & dat verba in ore eorum, Jer. 1. v. 9. ut cum fiduciâ testificent majoribus & minoribus, quid agere quidque ommittere debeant, Act. 26. v. 22. Ipse quoque est qui Ecclesiam suam adversus Diabolum & satellites ejus defendit, ut portæ inferorum non prævalere possint adversus eam, Matt. 16. v. 18.

Hoc solatio freti in omnibus calamitatibus dicamus: Deus noster refugium & virtus, Pl. 46. v. 1. seqq.

III. *Ex Jesuli accretione.* Jesus enim proficiebat sapientia, & ætate, & gratia apud Deum & homines. Hoc in solatium omnium piorum & morigerorum liberorum scriptum est. Quando enim & ipsi ad exemplum pueri hujus duodecennis præprimis Deum timebunt, tum & parentes suos honorabunt, in opere & sermone, & in omni patientiâ, superveniet eis

eis benedictio Dei copiosa, quoad corpus & animam, Sir. 3. v. 3. seqq.

Sicut igitur obsequentes liberos larga remuneratio manet: sic contra maledictio immorigeros prosequitur, quod vel unicum Absolonis exemplum satis probat, 2. Sam. 18. v. 9. seqq.

Optima & largissima remuneratio sequetur die novissimo: ubi illos Deus longitudine dierum replebit, Psal. 91. v. 16. ubi in perpetuam sanitate ut palma virebunt, etiam in senectute frugiferi erunt, germinebunt, & virebunt, Psal. 92. v. 13, 15.

De Tertio.

Restat *Cautela*, cujus tres sunt Regulae, quarum

I. *Dies festos celebra.* Id parentes Christi fecerunt. Ibant enim omnes annos in Hierusalem. Ad hoc soli viri obstricti fuerunt, ut constat ex Exod. 23. v. 12. Deur. 16. v. 16. Quod verò Maria quoque cum puerulo suo duodecenni se comitem Josepho adjungit, id devotioni ejus adscribendum est, quam in visitatione cultus divini ostendit. Nos hinc exemplum capiamus, ut ante omnia quaeramus Regnum Dei & justitiam ejus, & juxta promissionem Christi, caetera omnia adjicientur nobis, Matth. 6. v. 33.

Quamvis enim ad Judaeorum solemnitates obstricti non simus, in N. Test. at tamen Ecclesia alia Festa ordinavit, quae salvam conscientiam negligere non possumus, sed debitam devotione celebrare tenemur.

In locum Judaici Sabbathi successit dies Dominica, quem Apostoli ex liber-

tate Christianam illi substituerunt, quia eo ipso Servator ex mortuis resurrexit, unde etiam *ἡμέρα κυριακή* appellatur, Apoc. 1. v. 20.

Loco Judaicorum festorum solennium, nos tria alia nunc celebramus, nempe Festum incarnationis, Paschatos, & Pentecostes. Festum Incarnationis gratiam Dei praeteriit: reliqua duo suo tempore sequuntur: quae quidem nihil aliud sunt, quam anniversariae commonefactiones beneficiorum, quae nobis Deus per incarnationem, passionem, mortem, & resurrectionem Filii sui parata, ex gratia exhibet & donat. Imprimis, ubi in Festo Pentecostes Spiritum sanctum promissum specie visibili super Apostolos effudit, Actor. 2. v. 4. qui adhuc hodie habitat in cordibus fidelium, 1. Cor. 3. v. 16. & adjuvat infirmitatem eorum, Rom. 8. v. 26. Ne sub cruce desperemus, sed bonam militemus militiam, habentes fidem & bonam conscientiam, 1. Tim. 1. v. 19. & tandem finem fidei reportemus, salutem animarum, 1. Petr. 1. v. 9.

His adjuncta sunt Festa Apostolorum, quae non ideo celebramus in Ecclesiis A. C. ut honore divino eos mactemus, qui honos soli Christo debetur, sed ut meminerimus Praepositorum nostrorum, qui nobis locuti sunt verbum Dei, quorum intuentes exitum conversationis, imitemur fidem, Hebr. 13. v. 7.

Sicut igitur parentes Christi longo illo itinere non absterriti, quotannis Paschatos Festum Hierosolymis inviserunt, & cultui divino à principio usque ad finem interfuerunt: Ita & nos Dominicam die, aliisque diebus festis nihil aliud agamus,